
Recommendation of the Committee of Ministers to member States on supporting young refugees in transition to adulthood

Unofficial translation into Hungarian

Recommandation du Comité des Ministres aux États membres sur l'aide aux jeunes réfugiés en transition vers l'âge adulte

Traduction non-officielle en hongrois

A Miniszteri Bizottság számú ajánlása a tagállamoknak a felnőttkorba lépő fiatal menekültek támogatásáról

© Council of Europe [April 2019], original English and French versions

Text originated by, and used with the permission of, the Council of Europe. This unofficial translation is published by arrangement with the Council of Europe, but under the sole responsibility of the translator.

* * * * *

© Conseil de l'Europe [avril 2019], versions originales en anglais et français

Le texte original provient du Conseil de l'Europe et est utilisé avec l'accord de celui-ci. Cette traduction est réalisée avec l'autorisation du Conseil de l'Europe mais sous l'unique responsabilité du traducteur.

A Miniszteri Bizottság CM/Rec(2019)4. számú ajánlása a tagállamoknak a felnőttkorba lépő fiatal menekültek támogatásáról

(A Miniszteri Bizottság 2019. április 24-én fogadta el a Miniszterhelyettesek 1344. találkozáján)

A Miniszteri Bizottság az Európa Tanács alapszabálya 15.b cikkének értelmében,

tekintettel arra, hogy az Európa Tanács célja az, hogy nagyobb egységet érjen el tagjai között a közös örökségüket alkotó eszmények és elvek védelme és valóra váltása céljából;

ismételten megerősítve a valamennyi embert egyenlően megillető méltóság elvét, valamint azt az elvet, hogy állampolgárságára, bevándorló vagy tartózkodási, illetve egyéb jogállására való tekintet nélkül minden, valamely állam joghatósága alá tartozó személy egyenlően és teljes körűen gyakorolja az emberi jogokat és alapvető szabadságokat;

tekintetbe véve az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezményt (ETS No. 5) és annak jegyzőkönyveit, az Európai Szociális Kartát (ETS No. 35) és annak módosított változatát (ETS No. 163), az Európa Tanács Egyezményét az emberkereskedelem elleni fellépésről (CETS No. 197), az Európa Tanács Egyezményét a gyermekek szexuális kizsákmányolással és szexuális visszaéléssel szembeni védelméről (CETS No. 201), az Európa Tanács Egyezményét a nőkkel szembeni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (CETS No. 210), valamint más európai és nemzetközi jogi eszközöket;

tekintettel az államok gyermekek és fiatalok iránti kötelességeire, ahogy azt az ENSZ gyermekjogi egyezménye, valamint a menekültek jogállásáról szóló ENSZ-egyezmény és annak 1967. évi jegyzőkönyve meghatározza;

tekintettel a Migráns Munkavállalók és Családtagjaik Jogvédő Bizottságának 3 (2017). számú és a Gyermejjogi Bizottság 22 (2017). számú, a gyermekek nemzetközi migrációval összefüggő emberi jogainak általános elveiről szóló közös általános ajánlására; valamint a Migráns Munkavállalók és Családtagjaik Jogvédő Bizottságának 4 (2017). számú és a Gyermejjogi Bizottság 23 (2017). számú, a gyermekek nemzetközi migrációval összefüggő emberi jogaival kapcsolatos, a származási, átutazási, cél- és visszatérési országokra kiterjedő állami kötelességekről szóló közös általános ajánlására;

Emlékeztetve az Európa Tanács ifjúságpolitikájáról szóló CM/Res(2008)23. számú állásfoglalásra, az ifjúsági munkáról szóló CM/Rec(2017)4. számú ajánlásra, a fiatalok jogokhoz való hozzáféréséről szóló CM/Rec(2016)7. számú ajánlásra és a CM/Rec(2010)7. számú ajánlásra az Európa Tanács demokratikus állampolgárságra nevelésről és emberi jogi nevelésről szóló kartájáról;

Emlékeztetve a kísérő nélküli migráns kiskorúak számára elérhető életprojektekéről szóló CM/Rec(2007)9. számú ajánlásra;

emlékeztetve a Parlamenti Közgyűlés 1810 (2011). számú, „Kísérő nélküli gyermekek Európában: az érkezés, tartózkodás és visszatérés kérdései” című állásfoglalására, az 1996 (2014). számú, „Migráns gyermekek: jogok 18 éves korban” című állásfoglalására, a 2136 (2016). számú, a kísérő nélküli kiskorúak védelmének Európán belüli összehangolásáról szóló állásfoglalására és a 2159 (2017). számú, a menekült nők és lányok nemi alapú erőszakkal szembeni védelméről szóló állásfoglalására;

szem előtt tartva az Európa Tanács 2016-2021 időszakra szóló gyermekjogi stratégiáját és a 2018-2023 időszakra szóló, nemek közötti egyenlőségre vonatkozó stratégiáját, valamint az Európa Tanács Vegyes Ifjúsági Tanácsának az európai menekültválságról szóló nyilatkozatában (2015) foglaltakat; emlékeztetve

továbbá a menekültekről és migránsokról szóló New York-i Nyilatkozatra (2016), az ENSZ „Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend” című, A/RES/70/1 határozatára és a Fenntartható Fejlődési Célokra, különösen a 4., 5. és 16. célra, valamint az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325 (2000). számú határozatára és az ifjúságról, a békéről és a biztonságról szóló 2250 (2015) számú határozatára;

figyelembe véve az Európa Tanács menekült és migráns gyermekek Európában megvalósítandó védelmére vonatkozó cselekvési tervét (2017-2019);

elismerve az érintettek, különösen az Európai Unió erőfeszítéseivel való összhang és szinergia elérésének fontosságát;

komoly aggodalommal tekintve arra, hogy a fiatal menekültek – különösen azok, akik felügyelet nélkül maradtak vagy a családjuktól elszakadtak – a társadalom egyik legsebezhetőbb csoportját alkotják, mivel erőszakot, kizsákmányolást, illetve traumát élhetnek át, és folyamatosan fennáll a kockázata annak, hogy emberi jogaik és alapvető szabadságaik sérülnek;

súlyos aggodalmat fejezve ki amiatt, hogy a fiatal menekült nők esetében még nagyobb a veszélye annak, hogy emberi jogaik sérülnek, mivel ők különösen ki vannak téve a nőkkel szembeni erőszak különböző formáinak, mint amilyen a nemi erőszak, a szexuális bántalmazás, a szexuális zaklatás, a családon belüli erőszak, a kényszerházasság, a női nemi szervek megcsonkítása és a szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem;

mélységesen aggódva amiatt, hogy a nagykorúvá válást és az ENSZ gyermekjogi egyezménye által biztosított védelem megszűnését követően a fiatal menekültek nem élvezhetik ugyanazokat a jogokat és lehetőségeket, mint amelyekkel gyermekként rendelkeztek, és hogy felnőttként sokan közülük hirtelen változással szembesülnek a különféle ágazatokban kínált szolgáltatásokhoz és támogatáshoz való hozzáférés terén, ideértve a jóléti szolgáltatásokat, az oktatást, az egészségügyi ellátást és a pszichoszociális támogatást, valamint a szabadidős és rekreációs tevékenységeket, a lakhatást és speciális elhelyezést, a fontos hivatali eljárásokra vonatkozó tájékoztatást és egyéb lényeges szolgáltatásokat;

tudatában annak, hogy a támogatás hiánya és a jogaik gyakorlása során tapasztalt nehézségek rejtőzködésre készíthetik a fiatal menekülteket, és ezáltal veszélyeztetik a biztonságukat, és lehetővé teszik, hogy erőszak, kizsákmányolás és/vagy emberkereskedelem áldozatává váljanak.

annak tudatában, hogy míg a 18 éven aluli gyermekeket érintő döntések során elsődlegesen a gyermek mindenek felett álló érdekét kell figyelembe venni, a 18. életévét betöltött fiatal mindenek felett álló érdeke már nem elsődleges szempont;

elismerve, hogy a felnőtté válás és az önálló élet megkezdése minden fiatal számára kihívást jelent, és tudomásul véve azt, hogy a fiatal menekültek sajátos követelményekkel és nehézségekkel szembesülnek, különösen a függőben lévő menedékjog iránti kérelmeket és a jövőbeli tartózkodás jogát övező bizonytalansággal, valamint az új társadalomba való sikeres beilleszkedést gátló számos akadállyal, amelyek között gyakran megjelenik a zaklatás és a hátrányos megkülönböztetés;

tudomásul véve azt, hogy az oktatáshoz, a lakhatáshoz, a foglalkoztatáshoz, valamint az egészségügyi ellátáshoz és azon belül a pszichoszociális támogatáshoz való jog egyúttal a fiatalok társadalmi bevonásának a megkönnyítését is szolgálja, és hozzájárul az erőszak, kizsákmányolás és bántalmazás veszélyének való kitettségük csökkentéséhez, az ellenük irányuló nemi alapú erőszak és megkülönböztetés kockázatának a mérséklését is ideértve.

emlékeztetve arra, hogy a tagállamok kötelesek biztosítani az emberi jogok és a nemzeti és nemzetközi jog szerinti egyéb jogok tiszteletben tartását, és ezek a köteleességek a joghatóságuk alá tartozó fiatal menekültekre is kiterjednek;

tudomásul véve azt, hogy az Európa Tanács ifjúságpolitikájának célja, hogy megkülönböztetés vagy előfeltétel nélkül, egyenlő alapon valamennyi fiatal számára lehetőségeket biztosítson arra, hogy teljes mértékben szerepet vállalhasson a társadalmi élet minden területén, és megállapítva azt, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültekkel való bánásmód kérdéseire összehangolt válaszokat kell adni;

tudatában annak, hogy az ifjúsági munka és a nem formális oktatás/tanulás fontos szerepet játszik a fiatal menekültek bevonásának támogatása, valamint az aktív állampolgársághoz és a demokratikus részvételhez szükséges kompetenciáinak fejlesztése terén, ajánlja, hogy a tagállamok kormányai:

1. támogassák és alkalmazzák az ezen ajánlás függelékében javasolt iránymutatásokat, melyek célja egyrészt annak biztosítása, hogy a fiatal menekültek a 18. életévük betöltése után további ideiglenes támogatásban részesüljenek azért, hogy képesek legyenek jogaik gyakorlására, másrészt az ifjúsági munka és az ifjúsági szektor szerepének elismerése és megerősítése ezen jogok gyakorlásának az előmozdításában, többek között a társadalmi kohézió és bevonás javításán keresztül;
2. az iránymutatások végrehajtása során kellőképpen vegyék figyelembe a fiatal nők és férfiak sajátos igényeit és helyzetét;
3. a hazai jogszabályok, szakpolitikák és gyakorlatok felülvizsgálata során adott esetben vegyék figyelembe ezeket az iránymutatásokat az ajánlás végrehajtásához szükséges reformok előmozdítása érdekében;
4. széles körben terjesszék ezeket az iránymutatásokat az ifjúsági ágazatban és az érintett nemzeti hatóságok, szakemberek és érdekeltek körében, különös tekintettel azokra, akik a gyermekekért és fiatalokért dolgoznak, illetve gyermekekkel és fiatalokkal foglalkoznak;
5. használják a meglévő nemzeti és európai szintű mechanizmusokat, vagy szükség esetén dolgozzanak ki újakat ezen irányelvek támogatása, felülvizsgálata és a megvalósításuk során elért eredmények megosztása céljára, amely folyamatba vonják be a menekültekkel és fiatalokkal foglalkozó szervezeteket.

Függelék a Miniszteri Bizottság felnőttkorba lépő fiatal menekültek támogatásáról szóló CM/Rec(2019)4. számú, tagállamoknak címzett ajánlásához

Iránymutatások

I. Alkalmazási kör és cél

1. Ezen ajánlás alkalmazásában „felnőttkorba lépő menekült” minden olyan, a 18. életévét betöltött fiatal, aki gyermekként érkezett Európába, és a menekültek jogállásáról szóló ENSZ-egyezmény alapján menekült jogállást szerzett, vagy a menekült jogállás feltételeinek megfelel, vagy európai uniós vagy nemzeti jogszabály alapján kiegészítő védelemre jogosult.
2. A tagállamokat arra biztatjuk, hogy ezt az ajánlást azokra a 18. életévüket betöltött fiatalokra is alkalmazzák, akik gyermekként érkeztek Európába, és a menekültek jogállásáról szóló ENSZ-egyezmény alapján menekültként történő elismerés vagy európai uniós vagy nemzeti jogszabály alapján kiegészítő védelem iránt folyamodtak.
3. A további ideiglenes támogatás időtartamát a nemzeti vagy regionális politikai keretekkel összhangban és az érintett fiatal menekültek egyéni igényei szerint kell meghatározni.
4. Az ebben az ajánlásban foglaltak nem érintik azokat a tagállamokban hatályban lévő nemzeti vagy nemzetközi jogi rendelkezéseket, amelyek a fiatal menekültek számára kedvezőbbek, és nem sértik azoknak a jogoknak a gyakorlását, amelyeket a fiatal menekültek felnőttként élvezhetnek.

II. A felnőttkorba lépő fiatal menekültek jogainak és lehetőségeinek védelme

Jogi keret

5. A tagállamokat ösztönözzük a felnőttkorba lépő fiatal menekültekre vonatkozó jogi keretek javítására.
6. A fiatal menekültek felnőttkorba lépésének megtervezése és megkönnyítése érdekében a tagállamoknak – amennyiben szükséges – átfogó interdiszciplináris együttműködést kell kialakítaniuk a gyermekvédelem, ifjúságügy, egészségügy, oktatás, szociális védelem vagy jóléti rendszer, migráció, igazságügy és a nemek közötti egyenlőség, beleértve adott esetben a nemzeti, helyi és regionális hatóságok közötti együttműködést. Az ezen intézmények közötti információmegosztás javítja a szolgáltatások összehangolását és a fiatalok szükséges szolgáltatásokhoz való hozzáférését.

Megkülönböztetésmentesség és védelem

7. A tagállamoknak megfelelő, megkülönböztetésmentes támogatást és védelmet kell nyújtaniuk a felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára, és kellőképpen figyelembe kell venniük valamennyi veszélyeztetett fiatal menekült igényeit, így például azokat is, akik szexuális és nemi alapú erőszak, emberkereskedelem vagy kizsákmányolás túlélői. A tagállamoknak megfelelő lépéseket kell tenniük a felnőttkorba lépő fiatal menekültek hátrányos megkülönböztetése ellen.

Szociális szolgáltatások, lakáslehetőségek és jóléti juttatások

8. Amennyiben helyénvaló és szükséges, a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek olyan szociális szolgáltatásokban részesüljenek, amelyek keretében támogatást és segítséget kaphatnak ahhoz, hogy jogaikat eredményesen tudják gyakorolni, és igénybe tudják venni az alapvető szociális szolgáltatásokat. A támogatást és segítséget a különböző kultúrákhoz tartozók, valamint a férfiak és nők esélyegyenlőségét szem előtt tartva kell nyújtani, és lehetőség szerint biztosítani kell a kapcsolattartóval való folyamatos, a fiatal menekültek saját felfogásával összhangban álló kapcsolatot.

9. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a fiatal menekültek szükség esetén szociális juttatásokat és lakáslehetőségeket vehessenek igénybe, és ezáltal megfelelő életszínvonalon élhessenek a felnőtté válás időszakában.

10. A lakáslehetőséget megfelelő, a szükséges felszereltséggel rendelkező helyen kell biztosítani, kellő figyelmet fordítva a magánélet tiszteletben tartására és a felnőttkorba lépő fiatal menekültek erőszak összes formájával szembeni védelmének a szükségességére. A lakáslehetőség biztosítása során szem előtt kell tartani a megfelelő oktatási lehetőségek elérhetőségét és a társadalmi beilleszkedés elősegítését, a családi vagy közösségi alapú elhelyezés esetét is beleértve, amennyiben az helyénvaló, és valamennyi érintett akaratával összhangban áll.

11. A tagállamokat arra ösztönözzük, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek elhelyezését megelőzően kellő mértékben vegyék figyelembe a gyermekkorban, az akkori gondozási helyen töltött idő alatt kialakult társadalmi és közösségi kötelek földrajzi közelségét.

12. A tagállamoknak nemzeti jogukkal összhangban kerülniük kell a felnőttkorba lépő fiatal menekültek fogvatartó intézményekben történő elhelyezését, a de facto fogvatartást is ideértve.

Oktatáshoz való hozzáférés

13. A tagállamoknak a nemzeti jogszabályaiknak és rendelkezéseiknek megfelelő oktatást kell biztosítaniuk a felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára a társadalomba való beilleszkedésük és bevonásuk elősegítése érdekében.

14. A tagállamoknak nemzeti jogszabályaiknak és rendelkezéseiknek megfelelően biztosítaniuk kell, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek folytathassák a gyermekkorukban megkezdett oktatási utvonat, és ne maradjanak ki az iskolából.

15. A tagállamoknak nemzeti jogszabályaikkal és rendelkezéseikkel összhangban folytatniuk kell a nyelvi képzés nyújtását, és ha lehetséges, a felnőtté válás időszaka alatt mindvégig biztosítaniuk kell, hogy a fiatal menekültek igényeiknek megfelelően igazolást kaphassanak a megszerzett nyelvi kompetenciákról a társadalomba való könnyebb beilleszkedésük és bevonásuk érdekében.

16. A tagállamokat ösztönözzük arra, hogy nemzeti jogszabályaiknak és rendelkezéseiknek megfelelően biztosítsanak lehetőségeket a felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára az európai oktatási programokban való részvételre, és amennyiben az utazással jár, lássák el őket a megfelelő úti okmányokkal.

17. A tagállamoknak nemzeti jogszabályaiknak és rendelkezéseiknek megfelelően lehetőségeket kell biztosítaniuk a felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára a szakképzésben és a szakmai gyakorlaton való részvételre, elősegítve ezzel a készségfejlesztést, a tanulást és a foglalkoztathatóság javítását.

18. A tagállamoknak nemzeti jogszabályaikkal és rendelkezéseikkel összhangban, a meghonosodott elismerési rendszereknek és a Lisszaboni Elismerési Egyezmény Bizottságának a menekültek, lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek és a menekültszerű helyzetben lévő személyek képzéseinek az elismeréséről szóló ajánlásának megfelelően el kell ismerniük és igazolniuk kell a fiatal menekültek oktatásban szerzett korábbi tapasztalatait és képzettségeit.

19. A tagállamoknak nemzeti jogszabályaiknak és rendelkezéseiknek megfelelően lehetőségeket kell biztosítaniuk a felnőttkorba lépő fiatal menekülteknek arra, hogy demokratikus állampolgárságra nevelésben és emberi jogi nevelésben részesülhessenek, akár a formális akár a nem formális oktatás/tanulás keretei között.

Egészségügyi ellátás és pszichológiai támogatás

20. A tagállamoknak nemzeti jogszabályaiknak és rendelkezéseiknek megfelelően ingyenes és átfogó, a mentális egészségügyi ellátást is magában foglaló egészségügyi ellátást kell biztosítaniuk a felnőttkorba lépő fiatal menekülteknek.

21. A tagállamoknak pszichológiai támogatást – többek között szakosított mentális egészségügyi szolgáltatásokat – kell nyújtaniuk azoknak a fiatal menekülteknek, akik az ilyen támogatásban részesülő állampolgáraikkal azonos állapotban vannak, és ennek során a felnőtté válás nehézségein túl kiemelt figyelmet kell fordítani a lakóhely kényszerű elhagyása okozta stressz, a nemi alapú erőszakkal kapcsolatos tapasztalatok, valamint a menekültügyi eljárások miatti bizonytalanság kezelésére is.

22. A tagállamoknak fokozott figyelmet kell fordítaniuk azoknak a fiatal menekülteknek az egészségügyi és pszichológiai szükségleteire, akik kísérő nélküli vagy a szüleiktől elszakított gyermekként érkeztek Európába, és akik ennek következtében különösen sebezhetőek.

23. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek a szexuális és reprodukzív egészséggel kapcsolatos oktatásban részesülhessenek.

Információhoz és jogi tanácsadáshoz való hozzáférés

24. A tagállamoknak időszerű, világos és érthető tájékoztatást kell nyújtaniuk a fiatal menekülteknek arról, hogy a nagykorúvá válást követően hogyan változnak meg jogaik és kötelességeik, így többek között az ezen ajánlásban szereplő jogok, és ez milyen következményekkel jár.

25. Ezeket az információkat és tanácsokat a különböző kultúrákhoz tartozók, valamint a férfiak és nők esélyegyenlőségét szem előtt tartva, hozzáférhető formában, érthetően megfogalmazva kell elérhetővé tenniük a tagállamoknak, adott esetben támogatást vagy tanácsadást kínálva.

26. A tagállamoknak szükség esetén ingyenes jogi tanácsadást kell biztosítaniuk a felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára arról, hogy milyen bevándorlási jogállással rendelkeznek, és milyen jogokat gyakorolhatnak.

Családegyesítési jog

27. Az Emberi Jogok Európai Egyezménye és a nemzetközi jog alapján fennálló kötelességeiknek megfelelően a tagállamoknak védelmezniük kell a fiatal menekültek családegyesítési jogát, és hatékony igazgatási eljárásokat kell kialakítaniuk ennek a jognak a biztosítása érdekében.

Foglalkoztatás

28. A tagállamoknak nemzeti jogukkal összhangban biztosítaniuk kell, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek ugyanolyan feltételek mellett vállalhassanak munkát, mint amelyek az állampolgáraikra vonatkoznak.

29. A tagállamoknak szükség esetén és a nemzeti joguknak megfelelően a foglalkoztatással kapcsolatos információkat, tanácsadást, készségfejlesztési – többek között az IKT és digitális készségek fejlesztésére irányuló – lehetőségeket és egyéb, az álláskeresőt segítő és a foglalkoztatást biztosító támogatást kell nyújtaniuk a felnőttkorba lépő fiatal menekülteknek.

Életprojektek

30. Ha egy felnőttkorba lépő fiatal menekült a nagykorúvá válást megelőzően életprojektet dolgozott ki, akkor kiindulásként biztosítani kell számára, hogy azt a kísérő nélküli migráns kiskorúak számára elérhető életprojektekről szóló CM/Rec(2007)9. számú ajánlásban meghatározott feltételek szerint megvalósíthassa.

III. Az ifjúsági munka felnőttkorba lépő fiatal menekültek jogainak gyakorlását és társadalmi bevonását segítő szerepének elismerése és támogatása

Az ifjúsági munka szerepének elismerése és támogatása

31. A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek személyes és szociális fejlődését, valamint interkulturális kompetenciáit támogató, holisztikus megközelítésekre épülő ifjúsági munkában rejltő lehetőségek kiaknázása révén előmozdítsák ennek a csoportnak a beilleszkedését és bevonását. A tagállamokat és az ifjúsági szektor egyéb érdekeltjeit arra buzdítjuk, hogy próbálják alaposabban megismerni és megérteni a felnőttkorba lépő fiatal menekültek helyzetét, tapasztalatait és törekvéseit, valamint azt, hogy az ifjúsági szektor milyen módon támogathatja őket.

32. A tagállamokat arra ösztönözzük, hogy támogassák az ifjúsági munkát és a felnőttkorba lépő fiatal menekültek nem formális oktatását, illetve tanulását, melynek célja, hogy:

- i. lehetőségeket biztosítson a demokratikus állampolgárságra nevelésben és emberi jogi nevelésben való részvételre akár a formális akár a nem formális oktatás/tanulás keretei között;
- ii. fejlessze a kultúrák és vallások közötti párbeszédhez, valamint a sokszínű társadalmakba történő bevonáshoz szükséges készségeiket és kompetenciáikat;
- iii. fejlessze a digitális írástudást, az információk világában való eligazodás képességét és a vezetési készségeket;
- iv. támogassa a nyelvi és kommunikációs készségek fejlődését;
- v. támogassa a kulturális vagy társadalmi projektekben való véleménynyilvánítást és a saját projektek kezdeményezését;
- vi. lehetőségeket nyújtson a mentorálásra és arra, hogy a kortársak egymást tanítsák, illetve egymástól tanuljanak;
- vii. lehetőségeket nyújtson a sport-, kulturális, művészeti, színjátszó és szabadidős tevékenységekben való részvételre;
- viii. kiaknázza és fejlessze a fiatalok online tanulási kompetenciáit;
- ix. elősegítse az esélyegyenlőségen alapuló bevonásukat célzó hosszú távú stratégiák kidolgozását;
- x. fejlessze önbizalmukat, ellenállóképességüket és a pozitív kapcsolatok kialakíthatóságába vetett bizalmukat;
- xi. lehetővé tegye a nemzeti és európai tanulási és mobilitási programokban való részvételt.

33. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az ifjúsági munka keretében végzett tevékenységek támogassák a felnőttkorba lépő fiatal menekültek mentális jóllétét, szem előtt tartva a múltbeli tapasztalatokból adódó és az új társadalomba való beilleszkedéssel járó esetleges érzelmi kihívásokat. Amennyiben szükséges, a felnőttkorba lépő fiatal menekülteket olyan szervezetekhez kell irányítani, amelyek képesek ilyen támogatást nyújtani a számukra.

34. Az ifjúsági munkásoknak a nemzeti jogszabályoknak és rendelkezéseknek megfelelően meghatározott, a mentális egészségügyi elsősegélynyújtásra is kiterjedő képzésben kell részt venniük, amely lehetővé teszi számukra, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek sajátos igényeit kielégítsék, és megfelelő támogatást nyújtsanak a számukra.

35. A tagállamokat arra buzdítjuk, hogy programok és projektek finanszírozása, valamint a témára vonatkozó, kifejezetten az ifjúsági munkásoknak szóló, az egymástól tanulást és a gyakorlatok megosztását is magukban foglaló képzési lehetőségek kialakítása révén támogassák a felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára nem formális oktatási/tanulási lehetőségeket kínáló ifjúsági szervezeteket és ifjúsági munkát.

36. Az ifjúsági szervezeteket és az ifjúsági munkát támogatni és ösztönözni kell annak érdekében, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek fejlődését, kibontakozását, mentális jóllétét és társadalmi beilleszkedését segítő, megfelelő szabadidős és rekreációs tevékenységeket biztosítsanak.

37. A tagállamokat ösztönözzük arra, hogy támogassák és könnyítsék meg a felnőttkorba lépő fiatal menekültek megkülönböztetéstől mentes és jogállásra való tekintet nélküli bevonását minden fajta ifjúsági munkába és fiataloknak szóló nem formális oktatási/tanulási tevékenységbe, és biztosítsák az ilyen programokban és tevékenységekben való akadálytalan részvételt – a fogvatartó központokban tartózkodók számára is.

38. A tagállamokat ösztönözzük arra, hogy a felnőttkorba lépő fiatal menekültek tartózkodási helyein vagy azok közelében biztosítsanak akár átmeneti helyet is az ifjúsági munka végzésére; amennyiben ilyen

létesítmények nem állnak rendelkezésre, ha és ahol helyénvaló, az ifjúsági munkások keressék fel a fiatal menekülteket annak érdekében, hogy támogatást nyújthassanak a számukra.

39. A tagállamoknak támogatniuk kell az ifjúsági munka és a nem formális oktatás/tanulás felnőttkorba lépő fiatal menekültek társadalmi bevonásának elősegítésében játszott szerepére vonatkozó tájékoztatást, és ezeket az információkat elérhetővé kell tenniük az érintett intézmények és szervezetek körében.

40. A tagállamokat bátorítjuk arra, hogy a fiatal menekülteket a különböző kultúrákhoz tartozók, valamint a férfiak és nők esélyegyenlőségét szem előtt tartva, hozzáférhető formában, a számukra érthető nyelven tájékoztassák az ifjúsági munkáról és a nem formális oktatási/tanulási lehetőségekről.

41. A tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy a nemzeti és európai ifjúsági programok ténylegesen hozzáférhetőek legyenek a felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára – és amennyiben az fontos, az igényeikhez legyenek igazítva – a készségeik és képességeik fejlesztése, valamint a szélesebb társadalomba való bevonásuk érdekében. A felnőttkorba lépő fiatal menekültek számára elérhetővé kell tenni az ilyen programokra vonatkozó tájékoztatást, és az azokra való jelentkezésüket támogatni és ösztönözni kell.

42. A felnőttkorba lépő fiatal menekültekre irányuló ifjúsági munka és nem formális oktatás/tanulás bevált gyakorlatára vonatkozó példák cseréje érdekében a tagállamoknak együtt kell működniük a megfelelő ifjúsági szervezetekkel, ifjúsági munkát végzőkkel, helyi hatóságokkal és a fiatalokkal foglalkozó, nem formális oktatási/tanulási lehetőségeket kínáló egyéb intézményekkel.

43. Annak érdekében, hogy megfelelő szolgáltatásokat nyújthassanak a felnőttkorba lépő fiatal menekülteknek, a tagállamoknak ösztönözniük kell az ifjúsági munkát végzők, együttműködését a migránsokkal foglalkozókkal és adott esetben az egyéb szektorokkal.

A társadalomban és a döntéshozatali folyamatokban való részvétel

44. A tagállamoknak és az ifjúsági munkában és ifjúságpolitikában érintett egyéb érdekeltnek a nemzeti jogszabályoknak és gyakorlatnak megfelelően segíteniük kell a felnőttkorba lépő fiatal menekültek kapacitásépítését azáltal, hogy teret adnak nekik az önszerveződéshez, véleménynyilvánításhoz, a befogadó ország fiataljaival való együttműködéshez és az érdemi részvételre, az általuk vezetett szervezetek létrehozásának a támogatását is beleértve.

45. Fontolóra kell venni, hogy a kevésbé aktív, láthatatlan, zaklatásnak vagy hátrányos megkülönböztetésnek kitett, felnőttkorba lépő fiatal menekültek részvételének lehetővé tétele céljára külön támogatás álljon rendelkezésre.

46. A tagállamoknak és a helyi hatóságoknak törekedniük kell olyan fenntartható, rövid, közép- és hosszú távú programok kidolgozására, amelyek kapcsolatba hozzák a felnőttkorba lépő fiatal menekülteket a helyi lakosokkal, és ezáltal előmozdítják bevonásukat és a helyi közösségben való részvételüket.

47. Az ifjúságpolitikában érdekelt kormányzati és nem kormányzati szereplőket és egyéb állami hatóságokat ösztönözzük arra, hogy aktívan keressék a lehetőséget a felnőttkorba lépő fiatal menekültekkel való együttműködésre, és támogassák kulturális, politikai és társadalmi szerepvállalásukat, többek között azzal, hogy elősegítik a különböző, és különösen az őket közvetlenül érintő témákkal foglalkozó fórumokon és civil kezdeményezésekben való részvételüket.

48. A felnőttkorba lépő fiatal menekülteket érintő vagy célzó politikák és projektek kidolgozása során a tagállamoknak egyeztetniük kell a nemzeti ifjúsági tanácsokkal és ifjúsági szervezetekkel, és be kell vonniük ezeket a szereplőket a folyamatba, beleértve azokat is, akik a fiatal menekülteket képviselik.

49. A nemzeti ifjúsági tanácsokat és ifjúsági szervezeteket bátorítani kell arra, hogy programjaikba vonják be a felnőttkorba lépő fiatal menekülteket, és a szervezeteiken belül is biztosítsák a részvételüket.

Tudatosítás

50. A tagállamokat ösztönözzük a felnőttkorba lépő fiatal menekültekkel kapcsolatos félreértések, sztereotípiák, előítéletek és hátrányos megkülönböztetés elleni tudatosító tevékenységek vagy kampányok indítására és támogatására, valamint a felnőttkorba lépő fiatal menekültek sajátos helyzetének jobb megértését célzó kultúráközi és vallásközi megközelítés szorgalmazására.

A kiadvány fűlszövege:

<https://rm.coe.int/recommendation-cm-2019-4-supporting-young-refugees-transition-adulthood/168098e814>

A fiatalok – különösen azok, akik felügyelet nélkül maradtak vagy a családjuktól elszakadtak – a társadalom egyik legsebezhetőbb csoportját alkotják, mivel erőszakot, kizsákmányolást, illetve traumát élhettek át, és folyamatosan fennáll a kockázata annak, hogy emberi jogaik és alapvető szabadságaik sérülnek.

A nagykorúvá válást követően a fiatal menekültek nem élvezhetik ugyanazokat a jogokat és lehetőségeket, mint amelyekkel gyermekként rendelkeztek, és felnőttként gyakran hirtelen változással szembesülnek a különféle ágazatokban kínált szolgáltatásokhoz és támogatáshoz való hozzáférés lehetőségét illetően.

Ez az ajánlás a felnőttkorba lépő fiatal menekültek (a 18. életévüket betöltött, gyermekként Európába került és menekültként elismert vagy a menekült jogállás feltételeinek megfelelő fiatalok) jogainak és lehetőségeinek a védelmezését szolgálja.

Az oktatáshoz, lakhatáshoz, foglalkoztatáshoz és egészségügyi ellátáshoz való hozzáférésük biztosítása társadalmi bevonásuk megkönnyítését szolgálja, és hozzájárul az erőszak, kizsákmányolás és bántalmazás veszélyének való kitettségük csökkentéséhez, az ellenük irányuló nemi alapú erőszak és megkülönböztetés kockázatának a mérséklését is ideértve.

Mivel az ifjúsági munka a maga sokszínűségében ugyancsak szilárd alapot nyújthat a fiatal menekültek társadalmi bevonásához, ösztönözni és támogatni kell az ifjúsági munkások fiatal menekültek beilleszkedését segítő erőfeszítéseit.